Regionkontoret
Regional utveckling
Malin Klintfjäll
Hållbarhetsstrateg

Beslutsförslag

Datum	**Diarienummer**
2026-05-13	RS250762

Regionstyrelsen

Utredning gällande förutsättningarna för KAST-mottagning

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta följande:

1.Regionstyrelsen anser utredningen om förutsättningarna för en regional KAST-mottagning vara genomförd.

Sammanfattning

Johan Lindahl (S), Anna Eksted Lingvall (S) och Malin Karlsson (S) har väckt en motion om att utreda förutsättningarna att starta och driva en eller flera KAST-mottagning i regional regi i enlighet med motionens intentioner. Den bifölls på Regionfullmäktige i april 2025. KAST – mottagning är specialiserade mottagningar där KAST är en initialförkortning av köpare av sexuella tjänster. Mottagning erbjuder stöd till sexköpare för att sluta köpa sexuella tjänster och på så sätt bidrar med arbetet för att förebygga framtida sexköp.

Regionkontoret har nu utrett förutsättningarna för en regional KAST-mottagning genom omvärldsbevakning, kontakt med befintliga mottagningar och analys av Region Hallands befintliga strukturer. Kartläggningen visar att KAST-mottagningar i Sverige nästan uteslutande drivs av kommuner och är integrerade i socialtjänstens arbete. Utredningen visar att behovet av stöd till målgruppen i Halland kan tillgodoses inom Region Hallands befintliga strukturer utan att etablera en ny specialiserad mottagning.

Bakgrund

Nedan beskrivs en sammanfattande bakgrund för KAST-mottagning i Halland, se bilaga 1 för omvärldsbevakning och mer utförliga slutsatser:

Regionkontoret har genomfört en omvärldsbevakning och dialog med befintliga KAST-mottagningar i landet. Syftet har varit att kartlägga organisation, målgrupper, finansiering och framgångsfaktorer för verksamheter som erbjuder stöd till personer som köper sex eller har ett problematiskt sexuellt beteende.

Kartläggningen visar att KAST-mottagningar i Sverige nästan uteslutande drivs av kommuner och är integrerade i socialtjänstens arbete med våldsprevention, ofta tillsammans med MIKA[1]-mottagningar. Endast två regioner – Karlstad/Värmland och Västernorrland – har delvis regionala modeller. Kommunal huvudman är den absolut vanligast förekommande organiseringen, då insatserna huvudsakligen utgör socialt stöd enligt socialtjänstlagen (SoL). I regioner som Värmland och Västernorrland, där mottagningarna delvis är i regional regi, har regionen främst en medicinsk och konsultativ roll i enlighet hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Erfarenheterna från befintliga mottagningar visar att framgångsrika KAST-insatser bygger på lågtröskelprinciper, anonymitet, uppsökande arbete och nära samverkan med polis, socialtjänst och civilsamhälle. Målgruppen består av vuxna över 18 år, och insatserna omfattar individuella samtal, parsamtal och digitalt stöd. Långvariga samtalskontakter är vanliga, och verksamheterna finansieras i huvudsak av kommunala medel. En typisk årlig verksamhetsbudget ligger omkring 1,3–1,5 miljoner kronor.

Utredningen visar att Region Halland redan har etablerade strukturer som kan möta målgruppens behov, bland annat genom primärvård, psykiatri, kvinnohälsovården, traumabehandling utifrån individens behov, ungdomsmottagningar och befintliga samverkansforum såsom Länsstyrelsens *Nätverk mot prostitution och människohandel*. Nationella aktörer, såsom Jämställdhetsmyndigheten och Socialstyrelsens *Nätverk för arbete med våldsutövare*, erbjuder metodstöd som kan användas utan att skapa nya regionala verksamheter.

[1] Specialiserad mottagning för personer med erfarenhet av prostitution eller sexuell exploatering.

Övervägande

Se bilaga 1 för mer utförliga slutsatser och analyser.

Region Hallands bedömning är att befintliga strukturer - som socialtjänstens ansvarsområden, samverkansnätverk och digitala plattformar – redan erbjuder stöd till sexköpare. Vilket är i linje med ansvarsfördelningen enligt socialtjänstlagen (SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt Region Hallands prioriteringar inom jämställdhet och våldsprevention. Denna lösning är i linje med nationella erfarenheter, samt Region Hallands långsiktiga strategier för hållbar utveckling och god ekonomisk hushållning, samtidigt som den bidrar till att uppfylla det jämställdhetspolitiska målet om att motverka mäns våld mot kvinnor. En ny regional mottagning skulle innebära betydande kostnader och avvika från den nationellt vanligast förekommande modellen med kommunal regi. Regionens uppdrag bör fortsätta vara att stödja de kommunala verksamheterna och medverka i att samverka.

Genom att tydliggöra sökvägar, fortsätta stärka samverkan och utnyttja befintlig kompetens kan Region Halland fortsatt möta målgruppens behov på ett ändamålsenligt sätt, i enlighet med målen i Mål och budget 2026-2028.

Barnkonsekvens- och jämställdhetsanalys

Att fortsätta integrera KAST-insatser i befintliga strukturer påverkar barn i Halland indirekt genom att förebygga våld och exploatering. Barn i familjer där en närstående köper sex kan få en tryggare hemmiljö om den vuxne får stöd att sluta, medan barn som riskerar sexuell exploatering skyddas genom minskad efterfrågan på sexuella tjänster. Unga män i riskzon kan nås via förebyggande insatser i skolor och ungdomsmottagningar. Barnperspektivet har beaktats genom Region Hallands arbete mot våld i nära relationer och kunskapsunderlag från Göteborgsregionen. Barnets bästa är att förebygga våld och exploatering genom minskad efterfrågan på sexuella tjänster. Insatserna är i linje med Region Hallands strategier för barn och unga, där förebyggande arbete prioriteras.

I Halland uppskattas att var tionde man har köpt sex någon gång i livet. När det gäller våld i nära relationer är kvinnor överrepresenterade som offer, med cirka 14 % av kvinnorna och 7 % av männen som utsätts under sin livstid. Skillnaderna mellan könen kan delvis förklaras av strukturella maktförhållanden, där män historiskt har haft större ekonomisk och social

makt. Ärendet berör både kvinnor och män, men på olika sätt, där män är primära målgruppen för KAST-insatser medan kvinnor gynnas indirekt genom minskad prostitution och människohandel. Könsuppdelad statistik visar att 99 % av sexköparna är män och 80–90 % av säljarna är kvinnor. För att säkerställa positiva effekter krävs tydliga sökvägar, tillgängliga insatser och förebyggande arbete, särskilt för unga män i riskzon. Insatserna bör också vara inkluderande för personer med annan könsidentitet och anpassade för barn med funktionsnedsättning eller utländsk bakgrund.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Utredningen visar att en KAST-mottagning har en årlig verksamhetsbudget på 1,3–1,5 miljoner kronor, främst för lönekostnader (2 heltidstjänster) och lokalhyra. I Göteborg betalar klienter en avgift på 292 kronor per individuellt samtal, men avgiftsbefrielse är möjlig. Erfarenheterna visar att långsiktig finansiering kräver politiskt stöd och prioritering i kommunala budgetar. Dessutom skulle en ny KAST-mottagning behöva vara en del av en större helhet med andra stödverksamheter för att dela på resurser och säkerställa kostnadseffektivitet.

Region Hallands bedömning är att behovet av stöd till personer med problematiskt sexköpande beteende kan tillgodoses inom befintliga strukturer utan att etablera en ny, specialiserad KAST-mottagning. Detta innebär att inga nya kostnader för drift av en fristående mottagning kommer att uppstå, i enlighet med principen om god ekonomisk hushållning.

Förvaltning

Krister Björkegren
Regiondirektör

Bo-Josef Eriksson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga:

Bilaga 1 – omvärldsbevakning och analys KAST
Motion om KAST-mottagning

Styrelsens/nämndens beslut delges

Motionärerna